جوعارى ساپالى دامۋدى ىلگەرىلەتۋ تەكسەرىپ ـ زەرتتەۋ ساپارى

حوش ٴيىستى داقىلدار حالىقتى بايىتۋ كاسىپ سالاسىن جارىققا شىعاردى

باسىمدىقتا يە اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرى ورنالاسۋىنىڭ تەتىگىن ىگەرەيىك ⑨

گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىسى **حان چيڭيان** 7 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. شىلىڭگىر شىلدەدەگى شينجياڭدا لاۆاندا گۇلى، جالبىز، روزا گۇلى، بارقىت ٴشوپ سياقتىلاردىڭ حوش ٴيىسى اڭقىپ، تيانشاننىڭ تۇستىگى مەن تەرىستىگىندە "حوش ٴيىس قاريتاسى" قالىپتاسىپ، حوش ٴيىس كاسىپ سالاسى شينجياڭنىڭ ەرەكشە كاسىپ سالاسىنا، حالىقتى بايىتۋ كاسىپ سالاسىنا اينالدى.

شينجياڭ وزگەشە جاعراپيالىق شارت ـ جاعدايعا، كليمات جانە جارىق ـ جىلۋ بايلىعىنا يە، وسىندا ەگىلگەن لاۆاندا گۇلى سياقتى حوش ٴيىستى وسىمدىكتەردىڭ ٴاتىر مايى سياقتىلاردىڭ ٴونىمدى قۇرامى جوعارى. رايونىمىز مول حوش ٴيىستى وسىمدىكتەرگە سۇيەنە وتىرىپ، شارۋالاردى "حوش ٴيىستى كاسىپ سالاسىن" دامىتۋعا جەتەكتەدى ٴارى كاسىپ تىزبەگىن ۇزدىكسىز ۇزارتىپ، بيولوگيالىق ەكستراكتسيالاۋ، ەفير مايلارىن ايىرۋ، اجارلاندىرۋ، تەرىنى قورعاۋ ونىمدەرىن ىشكەرىلەي مانەرلەۋ سياقتى 2 ـ كاسىپ سالاسىن دامىتىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىندا سەيىل ـ سەرۋەن قۇرۋ، تاماشالاۋدى نەگىز ەتكەن 3 ـ كاسىپ سالاسىن اشتى.

قورعاس اۋدانى 56 مىڭ مۋ جەرگە لاۆاندا گۇلىن ەگىپ، كوپ نەگىزدى دامۋ جولىمەن جۇرۋگە تاباندى بولىپ، لاۆاندا گۇلىن ىشكەرىلەي مانەرلەۋدى دامىتۋدى تەزدەتىپ، لاۆاندا گۇلى ونىمدەرىنىڭ ۇستەمە قۇنىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتقاندىقتان، ٴاربىر ٴتۇپ لاۆاندا گۇلى جەرگىلىكتى بۇقاراعا شىنايى يگىلىك الا كەلدى. 2019 ـ جىلى تۇتاس رايونداعى لاۆاندا گۇلىنىڭ ەگىلگەن جەر اۋدانى 80 مىڭ مۋعا، ٴونىم مولشەرى 14 مىڭ تونناعا جەتتى.

حوتان روزاسى دۇنيە جۇزىندەگى بىردەن ـ ٴبىر ٴۇستىرت قۇمدى ـ شولدەگى روزا، مانەرلەنگەن ونىمدەرى روزا گۇلى سىرنەسى، روزا گۇلى شايى، روزا گۇلى ەفير مايى، سونداي ـ اق وزگە دە ازىق ـ تۇلىكتەر مەن كوندەلىكتى تۇتىنۋ بۇيىمدارىنا سايادى. شينجياڭ حوتان ياڭگۋاڭ قۇمدى ـ ٴشول روزاسى شەكتى سەرىكتەستىگى، شينجياڭ كەريا مەيمي بيولوگيالىق عىلىم ـ تەحنيكا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى سياقتى باستاماشى كاسىپورىنداردىڭ ىرگە تەبۋىنە ىلەسە، حوتان ايماعىنداعى روزا گۇلى ەگىلگەن جەر اۋدانى 65 مىڭ مۋعا تاياپ، جەتىلدىرۋدەن، ەگۋدەن، تەرۋدەن ساتىپ الۋعا، مانەرلەۋگە دەيىن كەمەلدى كاسىپ تىزبەگىن قالىپتاستىرىپ، جەرگىلىكتى ورىنداعى 12 مىڭ شارۋانى كىرىستەرىن ورنىقتى ارتتىرۋعا جەتەكتەدى. 2019 ـ جىلى تۇتاس رايونداعى حوتان روزا گۇلى ەگىلگەن جەر اۋدانى 67 مىڭ مۋعا، ٴونىم مولشەرى 11 مىڭ تونناعا جەتتى.

بارقىت شوپتەن، باستىسى، تابيعي پيگمەنت، سارعايتقىش الىنادى، ونىڭ بازارداعى بولاشاعى جاقسى، جان ـ جاقتى جەتەكتەۋ قۋاتى كۇشتى بولۋداي ارتىقشىلىقتارى بولعاندىقتان، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋداعى ماڭىزدى كاسىپ سالاسىنا اينالدى.

بيىل العاشقى جارتى جىلدا ياركەن اۋدانىنا ىرگە تەپكەن چىڭگۋاڭ بيولوگيالىق عىلىم ـ تەحنيكا تۇبى ياركەن شەكتى سەرىكتەستىگى 22 ميلليون يۋان قارجى قوسىپ، جۇيەۋى سارى كەتون ٴوندىرىس جەلىسىن قۇرىپ، بارقىت ٴشوپتى "دەرلىكتەي پايدالانۋدى" جۇزەگە اسىردى. باستاماشى كاسىپورىنداردىڭ جەتەكشىلىگىندە بيىل ياركەن اۋدانى جانە تولىق ٴوڭىرىندەگى اۋدان ـ قالالار جيىنى 150 مىڭ مۋ جەرگە بارقىت ٴشوپ ەكتى، تەك ياركەن اۋدانىنىڭ بارقىت ٴشوپ كاسىپ سالاسى 63 مىڭ ەگىنشىلىك وتباسىنداعى 315 مىڭ ادامنىڭ كىرىستەرىن ارتتىرۋىنا باستاماشى بولدى، مۇنىڭ ىشىندە 29 مىڭ كەدەي وتباسىنداعى 145 مىڭ ادام وتباسى كىرىستەرىن ورتاشا 2000 يۋاننان استام ارتتىرۋدى جۇزەگە اسىردى.

ٴزىرا شينجياڭدىقتار ۇناتاتىن دامدەندىرگىش بۇيىم، ونىڭ ساپاسى جاقسى، رەڭى، پاكيستان سياقتى مەملەكەتتەردە اتى ايگىلى. 2019 ـ جىلى تۇتاس رايوندا ٴزىرا ەگىلگەن جەر اۋدانى 260 مىڭ مۋعا، ٴونىم مولشەرى 33 مىڭ تونناعا جەتتى.

تانىستىرۋعا قاراعاندا، رايونىمىز ساپالى تۇقىمداردى ەنگىزۋ جانە جەتىلدىرۋ ارقىلى ەگىنشىلىك بازاسى قۇرىلىسىن تەزدەتىپ، كاسىپ سالالانعان تيجاراتتى ىلگەرىلەتىپ، ەرەكشە ايگىلى ماركالاردى جاساپ، كاسىپ سالاسىنىڭ بايانىدى دامۋىن جەبەگەن. 2022 ـ جىلعا بارعاندا تۇتاس رايونداعى حوش ٴيىستى داقىلداردىڭ ەگىلگەن جەر اۋدانى 350 ـــ 450 مىڭ مۋعا، 2025 ـ جىلعا بارعاندا، تۇتاس رايونداعى حوش ٴيىستى داقىلداردىڭ ەگىلگەن جەر اۋدانى 400 ـــ 500 مىڭ مۋعا جەتەدى ەكەن.

(باسى 1 ـ بەتتە)

كەدەيلىكتەن ارىلتۋ تابىسىن بەكەمدەپ، كەدەي وتباسىلارىن كەدەيلىكتەن ارىلتىپ، قايتا كەدەيلەستىرمەۋ ٴۇشىن، قىستاق پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۋجيى داۋلەن رىشات پەن قىستاق كادرلارى وتباسىلاردى ارالاپ جاعداي ۇعىسىپ، كەدەيلىكتەن ارىلعان وتباسىنداعى 6 ەڭبەككۇشتى اتتانىسقا كەلتىرىپ، جىلجاي باسقارۋشىسى ەتتى. باقتىگۇل وسىلاردىڭ ٴبىرى، ول قازىر ايىنا 2400 يۋان كىرىس كىرگىزىپ قانا قالماستان، مىندەتتەمەلى كاسىپورىن تەحنيكىنىڭ كومەگى مەن جەتەكشىلىك ەتۋىندە قىستاقتاعى جۇپار ساڭىراۋقۇلاق ەگۋ شەبەرىنە اينالدى.

"كەدەيلىكتەن ارىلسادا سياساتتى توقتاتپادى، كەدەيلىكتەن ارىلسادا كومەكتەسۋ، سۇيەمەلدەۋدى توقتاتپادى، قىستاق ٴتورتىلى بايلىق قاينارىن تولىق بىرىكتىرىپ، 'پارتيا ياچەيكاسى + سەرىكتەستىك + سەلبەستىك كووپەراتيۆى + شارۋا وتباسى' دامۋ ۇلگىسىنە ىزدەنىس جاساپ ىلگەرىلەتىپ، وسى قىستاقتاعى ەڭبەككۇشتەردى جۇمىستانىپ، كىرىسىن ارتتىرۋعا باستادىق". داۋلەن بىلاي دەپ ەسەپ كورسەتتى: كاسىپورىن ٴار باكتەريا تاياقشاسىن 0.5 يۋاندىق ولشەممەن ارىيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتوچكالاندىرىلعان 40 كەدەي وتباسىنا پايدا ٴبولدى، قىستاق كوللەكتيۆ ەكونوميكاسىنان دا جىلىنا 40 مىڭ يۋان كىرىس كىرەدى. كەدەي وتباسىلارىنىڭ كىرىسى ارتىپ، كاسىپورىن دامىپ قانا قالماستان، قىستاق كوللەكتيۆى دە بەلەكتى سىبانىپ تاستاپ قايراتتانا ىستەيتىن كۇش ـ قۋاتقا يە بولدى.

"وسى ايدان باستاپ، سەرىكتەستىك ەڭبەكاقىما ٴار ايدا 600 يۋان قوساتىن بولدى. قالعان 2 جىلجاي جوندەلىپ بولعان سوڭ، قىستاقتا سەيىل اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتامىز، مەن ٴتيپتى دە مول اقشا تابامىن". تاياۋ ماڭداعى كۇن قاعار تاقتايشاسىن ورناتۋدى كۇتىپ تۇرعان جىلجايعا قاراپ، باقتىگۇلدىڭ جانارى ۇمىتكە تولدى.

ەلەكتروندى ساۋدا ٴبىلىمىن ۇيرەنىپ، ٴتيپتى دە تولىسا ٴتۇستى

ساعات 10 مولشەرىندە اينۇر قاماش كوتەرمەگە الىپ تيجارات جۇرگىزگەن ەلەكتروندى ساۋدا ەرەن بازارى ۋاعىندا ەسىگىن اشىپ قاريدارلاردى قارسى الدى، كوزدىڭ جاۋىن الاتىن تاۋارلار زات سورەسىنە رەتتى ٴتىزىلىپ، قىستاق تۇرعىندارى جاساعان قولونەر بۇيىمدارى دا ولاردىڭ اراسىنا قويىلىپتى.

2019 ـ جىلى 1 ـ ايدا ارىيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتوچكالاندىرىلعان كەدەي شارۋا اينۇردىڭ شاعىن دۇكەن اشۋ تاجىريبەسى بار ەكەنىن ويلاسقان قىستاق ەندى عانا قۇرىلعان ەلەكتروندى ساۋدا ەرەن بازارىن ونىڭ باسقارۋىنا تاپسىرايدى. "قىستاققا كەلەتىن ساياحاتشىلار بارعان سايىن كوبەيۋدە، ەرەن بازارداعى ساۋداسى دا بارعان سايىن جاقسارىپ كەلەدى"، ـ دەدى اينۇر.

ەلەكتروندى ساۋدا تەكشەسىنىڭ رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرىن ساتۋ بازارىن كەڭەيتۋ ٴۇشىن، بۋرىلتوعاي اۋدانى ەلەكتروندى ساۋدا قىزمەت وتەۋ پۋنكت ـ تۇيىندەرىندەگى كاسىپپەن شۇعىلدانعان ادامداردى جانە جەكە ساۋدا ـ ونەركاسىپشىلەردى ۇيىمداستىرىپ 2 مەرزىمدىك ەلەكتروندى ساۋدا تىكە بەرىلىمىن ناقتى باسقارۋ باۋلۋىن ورىستەتتى، اينۇر ولاردىڭ ٴبىرى ەدى.

"قايتكەندە ينتەرنەت جەلىسىنىڭ جىلدامدىعىنا ىلەسىپ تيجارات وي جەلىسىنە بۇرىلىس جاساۋعا بولادى، قايتكەندە ينتەرنەت جەلىسىندەگى كاسىپتى كەڭەيتۋگە، ونىمدەردىڭ ساتىلۋ اۋماعىن زورايتۋعا بولادى، مۇعالىم ٴبىر ـ بىرلەپ تۇسىنىك جاسادى. مەن بەينە ٴبىر قۇرعاق بىلقىلداقتىڭ سۋعا سالعاندا تولىسىپ كەتكەنى سياقتى وتە كوپ ٴبىلىم الدىم، شاتتانعاندىعىمنان ٴتۇن بويى ۇيىقتامادىم"، ـ دەدى اينۇر، قازىر ول دوستار شەڭبەرى، دۋيين قىسقا بەينە ەكرانى، سونداي ـ اق تىكە بەرىلىمدە زات جەتكىزۋ ٴتاسىلى ارقىلى كەپتىرىلگەن ەت، قۇرت سياقتى ەرەكشە ٴدامدى تاعامداردى ساۋدالاي باستادى، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ وزدەرى جاساعان ۇلتتىق ەرەكشەلىككە يە قولونەر بۇيىمدارى دا اۋىل ـ قىستاقتان ۇزاپ شىقتى.

"مەكەن ـ جايىڭىزدى قالدىرىپ كەتىڭىز، مەن سىزگە تەز ارادا جەدەل جولداما جولدايمىن". ٴسوز ارەدىگىندە اينۇر تاعى ٴبىر تاپسىرىس الدى، قازاقى ۇلگىدە تىگىلگەن ٴبىر سومكە شي ـ انعا جولداندى. بۇل اينۇردىڭ ەڭ قۋانىشتى ساتتەرى، ول وسىنداي تاپسىرىستىڭ بارعان سايىن كوبەيەتىندىگىنە كامىل سەنەدى.

قوناقتاردىڭ القاۋى شارۋالار شاتتىعى ساياجايىنىڭ باقىتى

ساعات 12دە، ارىيۋ تۇرعىزىلىپ، كارتوچكالاندىرىلعان كەدەي شارۋا جەڭىسبەك مۇراتبەك بەلەگىن سىبانىپ، اۋدان قالاشىعىنان كەلگەن قوناقتارعا تۇسكى اس دايىنداي باستادى. تاعى ٴبىر جاعىندا، شىت جاڭا اشەكەيلەنگەن دوڭگەلەك ٴپىشىندى ۇيدە جەڭىسبەكتىڭ ايەلى جاڭا داستارقان جايىپ، جاس كۇيىندەگى جەمىس ـ جيدەكتەردى ۇستەلگە ٴتىزدى.

ەرلى ـ زايىپتى ەكەۋى تيجارات جۇرگىزىپ وتىرعان وسى "جەڭىس شارۋالار شاتتىعى ساياجايىنىڭ" ورنى جاقسى، قۋىرماشتارى ٴدامدى بولعاندىقتان، اتاعى توڭىرەگىنە تارالدى. قاۋىرت مەزگىلدە، ٴسوز جوق، ٴبىر كۇن بۇرىن تەلەفوندا تاپسىرىس بەرۋ كەرەك.

التىن جاعالاۋ، سايتان كەرىش سىندى 2 كورىنىس اۋماعىنا سۇيەنگەن بۋرىلتوعاي اۋدانى اقوتكەل قىستاعى جانە العا قىستاعى سياقتى 2 ۇلتتىق سالت ـ سانا، ساياحات قىستاعىن كۇش سالا سومدادى. اۋدان قالاشىعىنان نە بارى 8 كيلومەتر قاشىقتىقتا بولعانىمەن، اقوتكەل قىستاعىنا بۇرىن ساياحاتشىلار از كەلەتىن. قىستاق "ەكى كوميتەتى" القاسى اقوتكەل قىستاعىنىڭ دامۋ ورايىنىڭ كەلىپ جەتكەندىگىن سەزگىرلىكپەن تانىپ جەتتى.

قىستاق تۇرعىندارىنىڭ كىرىستى ارتتىرۋ ارىناسىن كەڭەيتىپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ىشكى قوزعاۋشى كۇشىن قاۋلاتۋ ٴۇشىن، اقوتكەل قىستاعى ەرەكشە اس ـ سۋ، ساياحات قىزمەت وتەۋ سياقتى شەبەرلىككە باۋلۋدى ورىستەتىپ، قىستاق تۇرعىندارىن تيانشاننىڭ سولتۇستىك بوكتەرىندەگى ەكونوميكالىق بەلدەۋگە بارىپ ارالاپ، ۇيرەنۋدە بولىپ، بايۋ قابىلەتىن وسىرۋگە باعىتتامالى ۇيىمداستىردى، جەڭىسبەك، انە سول، تيانشاننىڭ سولتۇستىك بوكتەرىندەگى ەكونوميكالىق بەلدەۋدى ارالاۋ ۇيرەنىسىنىڭ ٴبىر مۇشەسى.

ۇلىڭگىر كولى قىسقى بالىق اۋلاۋ مەرەكەسىنە، قىسقى ٴتول مادەنيەت ـ ساياحات مەرەكەسىنە سۇيەنىپ، اقوتكەل قىستاعى ىلگەرىندى ـ كەيىندى 7 رەت ەرەكشە ۇلتتىق سالت ـ سانا، مادەنيەت ـ ساياحات قيمىلىن وتكىزدى. ساۋدانىڭ كۇسەت كەزىندە جەڭىسبەكتىڭ شارۋالار شاتتىعى ساياجايىنىڭ ايلىق تيجارات سوماسى 6000 يۋانعا تايايدى.

"قىستاقتان بۋرىلتوعاي اۋدانىنىڭ سايتان كەرىشىنە تۇتاسقان تاس جولدا كەلەر ايدىڭ سوڭىندا اۆتوكولىك قاتىنايدى، سول كەزدە ساياحاتشىلار، ٴسوز جوق، ٴتيپتى دە كوبەيەدى، شارۋالار شاتتىعى ساياجايىنىڭ كولەمىن ۇزدىكسىز كەڭەيتىپ، وسى تاماشا ورايدى يگەرۋىم كەرەك". قوناقتاردىڭ القاۋىندا جەڭىسبەك بۋى بۇرقىراعان قۋىرداق، قارىنعا سالىپ پىسىرىلگەن ەت، ەت سياقتى ٴدامدى قۇجىرلاردى اس ۇستەلىنە ٴتىزدى، بۇل وعان ٴتان باقىتتى ساتتەر ەدى.

ۇلتتىڭ گۇلدەنۋى جولىندا . ەرجۇرەك قۇرباندار شەجىرەسى

شۋە يۇڭچيڭ: قاھارمان ىستىق قانىمەن تىنىشتىقتى سومدادى

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ شىجياجۋاڭنان بەرگەن حابارى (ٴتىلشى ياڭ فان). قىزمەت ۇستەلىندە قالعان كالەندار، جەپ تاۋسىلماعان پىرانيك، ورىندىقتىڭ ارقالىعىندا ٴىلىنۋلى تۇرعان شاپان... 5 جىل ٴوتتى، ٴبىراق حىبەي ولكەسى سۋنيڭ اۋدانىدىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسىندەگى كوپتەگەن قىزمەتتەستەرىنىڭ نازارىندا سول تۇستاعى جىڭۋي شۋە يۇڭچيڭنىڭ بارلىق بولمىسى ٴالى كوز الدىندا ەدى.

2015 ـ جىلى 6 ـ ايدىڭ 8 ـ كۇنى جەتى قاراڭعى تۇندە سۋنيڭ اۋدانى شيشباۋ قىستاعىندا قىلمىس كوماندىسى ليۋ شۋاڭرۋي قولىنا قوس اۋىز اڭ مىلتىعىن الىپ، ارت ـ ارتىنان سول قىستاقتاعى 2 ادامدى اتىپ ٴولتىرىپ، 3 ادامدى جارالايدى. 6 ـ ايدىڭ 9 ـ كۇنى تۇڭگى ساعات 1دەن اسقاندا، شۋە يۇڭچيڭ حاباردى ەستي سالا اترەتتى باستاپ جەتىپ كەلەدى.

ول، ٴبىر جاعىنان، ساقشى كۇشىن جانە قارۋ ـ جاراق جابدىقتارىن ىسكە قوسسا، ٴبىر جاعىنان، ۋاقيعا تۋىلعان جەردەگى اۆتوكولىكتەردىڭ ٴبارىنىڭ شىراعىن جاققىزىپ، قاراڭعى قالتارىستا بۇقپانتايلاعان قىلمىس كوماندىلارىنا سەس كورسەتەدى، تۇتقىنداۋ قىزمەتى ىلە ـ شالا باستالادى.

تاڭعى ساعات 3 كەزىندە، قىستاقتىڭ شىعىسىنان كەنەت مىلتىق داۋىسى ەستىلىپ، شۋە يۇڭچيڭ اترەتتى باستاپ قورشاپ الادى. ٴيت جاتتىقتىرۋشى يۋان شۋاي ساقشى ٴيتىن ەرتىپ ناق مايدانعا اتىلىپ كىرگەندە، قاراڭعىدا جاسىرىنىپ جاتقان قىلمىس كوماندىسىنىڭ اتقان وعى تيەدى. شۋە يۇڭچيڭ اترەت مۇشەلەرىن يۋان شۋايدى ەمدەلۋگە جەتكىزۋگە بۇيىرادى دا، ٴوزى كوپشىلىكتىڭ الدىنا اتىلىپ شىعادى.

تۇتقىنداۋ ٴتۇيىنى ەڭ سوڭىندا قىلمىس كوماندىسىنىڭ ٴۇيىنىڭ كونە تۇراعىنا شوعىرلانادى. تاڭ اعارىپ اتىپ، قىستاق تۇرعىندارى ۇزدىك ـ سوزدىق سىرتقا شىعا باستايدى، ەگەر كوپشىلىك قاۋمالاي كەلسە، ٴتيپتى ۇلكەن حاۋىپ تۋادى، سونداي ـ اق قىلمىس كوماندىسىنا پايدالانارلىق وراي تۋىلۋشى ەدى. شۋە يۇڭچيڭ شايقاستى دەرەۋ اياقتاتۋعا بەكىپ، قورشايتىن كۇشتەردى ورنالاستىرعان سوڭ، اۋدانىدىق قوعام حاۋىپسىزدىك مەكەمەسىنىڭ ٴتارتىپ تەكسەرۋ شۋجيى جاڭ جىڭۋ مەن 4 ساقشىنى ەرتىپ تۇتقىنداۋعا كىرىسەدى.

اۋلادا دا، ۇيدە دە ەشكىم جوق، شۋە يۇڭچيڭ ەسىكتىڭ جانىندا ٴبىر ساتى تۇرعانىنا نازار اۋدارادى، ول ٴۇي توبەسىن قىلمىس كوماندىسى جاسىرىنۋ مۇمكىندىگى ەڭ جوعارى ورىن بولار دەپ تۇجىرىمدايدى. سول كەزدە ٴۇي توبەسى جيەگىنىڭ استىندا جاڭ جىڭۋ مەن شۋە يۇڭچيڭ ەكەۋى عانا قالعان بولاتىن، شۋە يۇڭچيڭ جاڭ جىڭۋدى ارتقا يتەرىپ، ٴوزى ٴبىر قولىنا ناگان الىپ، ەندى ٴبىر قولىمەن ساتىنى ۇستاي اقىرىن جوعارى ورلەيدى.

"تاجىريبەگە يە جانە جاي ساۋاتى بار قارت ساقشى جونىنەن، ول قاتەردىڭ دارەجەسىن بىلۋگە ٴتيىس، ەگەر قولىنا زاقىمداۋ كۇشى ەرەكشە زور قوس اۋىزدى اڭ مىلتىعىن ۇستاعان قىلمىس كوماندىسىنىڭ ٴۇي توبەسىندە بولسا سوڭى نەگە سوعارى بەلگىلى ەدى"، ـ دەپ ەسىنە الدى جاڭ جىڭۋ.

كوپ ويلانۋعا ۇلگىرتپەي، ٴۇي توبەسىنەن قۇلاق تۇندىرارلىق مىلتىق داۋىسى شىقتى. ٴۇي توبەسىن تەكسەرىپ شىققان شۋە يۇڭچيڭ جەرگە اۋىر قۇلاپ ٴتۇسىپ، قۇتقارۋ ٴونىم بەرمەي، داڭقپەن قۇربان بولدى. بارار جەر، باسار تاۋى قالماعان قىلمىس كوماندىسى ەڭ سوڭىندا وزىنە ٴتيىستى جازاسىن تارتتى.

1989 ـ جىلى ساقشى بولعانىنان كەيىن، شۋە يۇڭچيڭ باستان ـ اياق مىندەتتەن، جاۋاپكەرشىلىگىن ادا ەتىپ، جۇرتتىڭ الدىندا ٴجۇردى، ٴار جولى تۇتقيىل ۋاقيعا تۋىلعاندا، ٴوزىن ەڭ حاۋىپتى گرۋپپاعا ٴبولدى. ول بۇرىن مەملەكەتتىك قوعام حاۋىپسىزدىگى ەكونوميكالىق قىلمىستارىن بارلاۋ جۇيەسىندەگى وزات جەكە بولعان، "ولكە بويىنشا تاڭداۋلى حالىق ساقشىسى"، "ولكە بويىنشا ەكونوميكالىق قىلمىستاردى بارلاۋ مامانى"، "حىبەي ولكەسى جاڭا ۇزاق جورىق تۇتقيىل شابۋىلشىسى" بولىپ باعالانعان.

2015 ـ جىلى 6 ـ ايدا ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مينيسترلىگى، قوعام حاۋىپسىزدىگى مينيسترلىگى شۋە يۇڭچيڭعا "مەملەكەتتىك قوعام حاۋىپسىزدىگى جۇيەسىندەگى 1 ـ دارەجەلى قاھارمان ۇلگى" داڭقتى اتاعىن تولىقتاپ بەردى، حىبەي ولكەلىك پارتكوم، ولكەلىك ۇكىمەت شۋە يۇڭچيڭعا "حالىقتىڭ قورعاۋشىسى" اتاعىن بەرسە، حىبەي ولكەلىك ۇكىمەت شۋە يۇڭچيڭدى توڭكەرىستىك قۇربان دەپ بەكىتتى.

ۋاڭ ۋىنچيڭ: بار قايراتىن جۇمسادى، جۇمىس ۇستىندە قازا بولدى

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ حىفيدان بەرگەن حابارى (تىلشىلەر جاڭ زىيۋن، ياڭ ديڭمياۋ). "تەز بارىپ سۇراشى، سوعىلعان ادامنىڭ جاعدايى قالاي ەكەن؟"، 2014 ـ جىلى 4 ـ ايدىڭ 11 ـ كۇنى تۇندە اۋىر تۋسەگىندە جاتقان ۋاڭ ۋىنچيڭ ەڭ سوڭعى ٴبىر اۋىز ٴسوزىن قالدىردى. بۇل ونىڭ قىسقا عانا ٴومىرىنىڭ ەڭ جاقسى انىقتاماسى ـــ جۇرەگىندە وزگەلەردى ماڭگى ساقتاۋ.

ۋاڭ ۋىنچيڭ 1973 ـ جىلى 6 ـ ايدا دۇنيەگە كەلگەن، كوزى تىرىسىندە انحۋي ولكەسى سۋجوۋ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى قاتىناس ساقشى تارماق اترەتى جوعارى قارقىندى تاس جول 1 ـ ۇلكەن اترەتى 2 ـ ورتا اترەتىنىڭ باستىعى بولعان.

2014 ـ جىلى سول كۇنى كەشتە ۋاڭ ۋىنچيڭ "ٴبىر جەڭىل اۆتوكولىك جوعارى قارقىندى تاس جولدى كەسىپ وتكەن ادامدى سوعىپ ۇشىرىپ جىبەردى، ٴولى ـ ٴتىرىسى بەلگىسىز" دەگەن مالىمدەمە قابىلدايدى.

" ادامدى ٴبىر مينۋت ەرتە تاپساق، قۇتقارىپ قالۋدىڭ ٴۇمىتى دە سونشالىق كوپ بولادى". ۋاقيعا تۋىلعان جەرگە جەتكەن ۋاڭ ۋىنچيڭ دەرەۋ سول ورىندا ىزدەستىرۋ ـ قۇتقارۋعا قولباسشىلىق ەتەدى. ٴبىرتالاي ىزدەگەنىنەن كەيىن، اقىرىندا جولدىڭ باتىس جاعىنداعى نەشە ون مەتر جەردەن ٴبىر ادامنىڭ سۇلباسىن كورەدى.

ۋاڭ ۋىنچيڭ حاباردى ەستي سالا جولدىڭ تاعى ٴبىر جاعىنان دەرەۋ جەتۋگە اسىعادى. وسى كەزدە ەشكىمنىڭ ويىنا كەلمەگەن جاعداي تۋىلادى، جاڭبىر جاۋىپ جول تايعاق بولعاندىقتان، ۋاڭ ۋىنچيڭ قاشاداعان اسىپ تۇسكەندە، 7 مەتر بيىك كوپىردىڭ جارىعىنان تايىپ قۇلاپ تۇسەدى، سىنعان قابىرعاسى وكپەسىن تەسىپ كەتىپ، ىشكى قۇرىلىسى اۋىر جاراقاتتانعاندىقتان قان كوپ كەتەدى، سوڭىندا قۇتقارۋ ٴونىم بەرمەي، ۇكىمەت قىزمەتى ۇستىندە قۇربان بولادى.

"سول كەزدە ۋاڭ اترەت باستىعى نەشە ون مەتر جەردى ارتىق ٴجۇرىپ اينالىپ كەلۋىنە بولاتىن ەدى، ادامدى قۇتقارۋعا قاتتى اسىقتى عوي"، ـ دەدى بىرگە اتتانعان ساقشى نيۋ جيڭگاڭ.

ۋاڭ ۋىنچيڭدى جەرلەۋ سالتى كۇنى 1000نان استام بۇقارا وزدىكتەرىنەن كەلىپ ونى اتتاندىردى، جول بويى گۇل شەڭبەرىنە تولىپ، ادامدار كوز جاستارىن كولدەتە تۇرىپ، وزگەلەردى قۇتقارۋ جولىندا ٴوزىن ارناعان قاھارمانىمەن قيماستىقپەن قوشتاستى.

1992 ـ جىلى 4 ـ ايدا قوعام حاۋىپسىزدىگى قىزمەتىنە قاتىناسقانىنان بەرى، ۋاڭ ۋىنچيڭ باستان ـ اياق قاتىناس باسقارۋ قىزمەتىنىڭ ٴبىرىنشى شەبىندە كۇرەس جاساپ كەلدى، ۇزاق ۋاقىت تاس جول ۇستىندە كەزەكشىلىك مىندەت وتەۋگە تاباندى بولدى. ٴار رەت جاڭبىر، قار جاۋعان، تۇمان تۇسكەن جانە قاتىناستىڭ قاۋىرت مەزگىلىندە، ول ۇنەمى اتويلاپ الدا ٴجۇرىپ، ىركىلىسسىزدىككە كەپىلدىك ەتىپ، قاتەردەن اراشالادى. جوعارى قارقىندى تاس جولدا ۋاڭ ۋىنچيڭ قانشاما رەت بۇزىلىپ قالعان اۆتوكولىكتەگى ناۋقاستاردى نەمەسە جۇكتى ايەلدەردى جەدەل شيپاحاناعا جەتكىزگەنى، نەمەسە اۆتوكولىكتىڭ قوپارىلىس جاساۋ حاۋپىنە قاراماي، قاتىناس شىرعالاڭى بارىسىنداعى جارالىلاردى حاۋىپسىز جەرگە جەتكىزگەنى كاسىپتەستەرىنىڭ ەسىندە قالماپتى.

ٴار جىلعى جاڭا جىلعا قاراعان ٴتۇنى ۋاڭ ۋىنچيڭ توعەلدەي كەزەكشىلىك ورنىندا قىزمەت ىستەۋمەن وتكىزەدى. قارت شەشەسىنىڭ جالعىزسىراپ قالماۋى ٴۇشىن، ول ۇنەمى تۋىستارىن باس قوسۋعا ورنالاستىرعانىمەن، وعان تەك ٴوزى عانا بارا الماي قالۋشى ەدى. "جاڭا جىلعا قاراعان تۇندە شوفەرلاردىڭ بارلىعى ۇيىنە جەتۋگە اسىعادى، قار جاۋىپ، مۇز قاتقان جولدا شىرعالاڭ وقىاي تۋىلادى، سوندا مەن ۇيدە قالاي الاڭسىز وتىرا الامىن؟"، ۋاڭ ۋىنچيڭ ۇنەمى ايەلىن وسىلاي جۇباتاتىن.

2015 ـ جىلى 5 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى ۋاڭ ۋىنچيڭعا قوعام حاۋىپسىزدىگى مينيسترلىگى "مەملەكەتتىك قوعام حاۋىپسىزدىگى جۇيەسىندەگى 2 ـ دارەجەلى قاھارمان ۇلگى" اتاعىن تولىقتاپ بەردى؛ 2015 ـ جىلى 6 ـ ايدا قۇربان دەپ تۇراقتاندىردى.

"تاڭداۋلى كوممۋنيستىك پارتيا مۇشەسى بۇقارانىڭ قيىنشىلىعىنا بار كۇشىمدى سالدىم دەپ ايتپاۋى كەرەك، قايتا بار كۇشىن جۇمساۋى كەرەك"، وتباسىنداعىلار ۋاڭ ۋىنچيڭنان قالعان زاتتاردى رەتتەگەن كەزدە، ونىڭ «ۇزدىك پارتيالى كادىردىڭ 13 ادەتى» دەگەن كىتاپتا وسى ٴسوزدى قورشاپ ٴارى ارنايى بەس جۇلدىز سىزىپ قويعانىن بايقايدى. بۇل ونىڭ ۇنەمى اۋزىنان تاستامايتىن ٴبىر اۋىز ٴسوزى ٴارى ونىڭ ۇستانعان قاعيداسى.

مەكەن ـ جايىمىز: ۇرىمجى قالاسى ياڭجىجياڭ جولى 1 ـ ٴنومىرلى اۋلا، پوچتا ٴنومىرى: 830051، فاكس: 5593305 ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان